

sustinebit? Kad dođe u sakristiju,¹ stane pred križ, što ga drži S, otkrije se, pokloni križu, te kaže: *Kyrie eleison . . . Pater noster*, versikule i oratiju; *Fidelium* sa zaključkom: *Requiem . . . Requiescant in pace. R. Amen*. Pozdravi križ i asistenciju te svuče crkveno odijelo.

Ako nema asistencije, valja da bude netko, tko će križ nositi – najzgodnije je imati 5 izvježbanih dječaka:² jedan za križ, dva za svijeće, jedan za kadionicu, a jedan za vodu. Onaj, koji nosi križ, stoji na mjestu, kako je rečeno za subđakona, a C opet na svom mjestu. Kad svećenik obilazi škropeći i kadeći ne prati ga nitko. Ostalo sve kao gore obazirajući se na to, da li je apsolutija praesente ili absente corpore.

VI. NEKE FUNKCIJE, KOJE SU NUŽNO U SAVEZU SA SV. MISOM.

Takove su funkcije: konsekracija hostije za ostenzorij, konsekracija hostija za sv. pričest, purifikacija lunule i ciborija, te dijeljenje sv. pričesti. O dijeljenju sv. pričesti govorit će se poslije posebice, a sada o onim drugim funkcijama.³

1. Konsekracija hostije za ostenzorij.

Mogu ovdje nastati dva slučaja: ili je ostenzorij prazan i nalazi se izvan tabernakula⁴ ili je u tabernakulu i u njemu je hostija, koju valja sada zamijeniti novom.

1. Ostenzorij izvan tabernakula. Svećenik će prirediti dvije velike hostije i staviti na patenu. Lunulu neka izvadi iz ostenzorija, te je postavi na oltar. Sam ostenzorij može se staviti na stolić (kod svečane mise neka se to svakako učini) ili ostaviti u sakristiji. Prije prikazanja hostije uzet će C jednu od hostija i staviti je u lunulu, te zajedno s lunulom staviti na korporal nešto prema strani evanđelja, između hostije i kaleža. Uzet će tada patenu s drugom hostijom te govoriti *Suscipe . . .* imajući intenciju i hostiju u lunuli prikazati. Lunula s hostijom ostaje na svojem mjestu, dok je ne bude trebalo metnuti u ostenzorij. Kod pretvorbe će također imati intenciju, da konsekrira i ovu hostiju. Nešto prije pričesti donest će mu podvornik⁵ (kod svečane mise subđakon) ostenzorij na oltar i staviti ga na stranu evanđelja. Kad C konsumira sv. hostiju i obavi kratku propisanu meditaciju, stavit će ostenzorij (ako već nije na korporalu) na korporal, genufektirati, prihvatiti lunulu s hostijom i metnuti je u ostenzorij. Otvorit će tada tabernakul (kod svečane mise otvorit će

¹ D. a. 4081, III; Martinucci-Menghini: Manuale I. pag. 283. — ² Ako ih ne bilo petorica, bit će dosta trojica — svijeće otpadaju; jedan nosi križ, a druga dvojica su uz celebranta, jedan s kadionicom, a drugi s blagoslovenom vodom. (Poredi: Memoriale Rituum Benedicti XIII.). — ³ Por. Erker. —

⁴ Nikada se ne smije stavljati u tabernakul, ako u njemu nema hostije. —

⁵ Neka navuče rukavicu.

tabernakul D ili S, kojemu je zgodnije) stavit će ostenzorij u tabernakul, pokleknuti i tabernakul zatvoriti. Misa se dalje nastavi.¹ Ako bi se pod misom pričješćivalo, to će stavivši lunulu s hostijom u ostenzorij, najprije pričestiti se sa sv. Krvi, a poslije toga staviti ostenzorij u tabernakul, prije nego izvadi ciborij za sv. pričest.

2. Ako se u tabernakulu nalazi ostenzorij (ili kustodija) s hostijom, koju valja zamijeniti novom, tada svećenik opet priredi na pateni dvije hostije. Kod prikazanja prikaže ih zajedno na pateni; iza toga stavi ovu za misu na njezino mjesto, a onu za ostenzorij uz nju prema strani evanđelja. Kod podizanja ove ne podiže. Poslije pričesti sa sv. Krvi, odloži kalež, otvori tabernakul, genuflekтира, izvadi ostenzorij i tabernakul zatvori. Tada izvadi iz ostenzorija lunulu s hostijom, hostiju stavi na patenu, lunulu purificira nad kaležem, genuflekтира, stavi novu hostiju u lunulu, koju opet metne u ostenzorij (kustodiju), otvori tabernakul, metne u nj ostenzorij, genuflekтира i zatvori tabernakul. Prije nego će uzeti staru hostiju, genuflekтира, prelomi je i bez znaka križa pobožno konsumira.² Korporal i patenu purificira, te dalje nastavi kao obično purifikaciju kaleža.

Ako na oltaru, gdje se konsekrira hostija za ostenzorij, nema tabernakula, tada valja postupati, kako će se reći kod konsekriranja malih hostija za pričest.

U svečanoj (i pjevanoj) misi, iza koje će neposredno slijediti bilo procesija sa presv. Sakramentom bilo svečano izloženje, ima se uzeti commemoratio Sanctissimi prema propisima prije (str. 70) navedenim.³

2. Konsekracija malih hostija za pričest.

Hostije za konsekraciju, ako ih je posve malo, mogu se staviti na patenu pod hostiju za misu ili na drugu patenu, ali nikad u drugi sklopljeni korporal⁴; ako ih je više, tada ih valja staviti u ciborij, koji valja da bude pokrit poklopcem ali bez plašta. Može se upotrebiti i drugi kalež, koji valja pokriti palom. Ciborij i kalež, koji služi mjesto ciborija, stavljaju se na korporal iza kaleža, ili ako to nije moguće, tada sa strane evanđelja uz kalež. Ako nema ni ciborija niti drugoga kaleža, tada se hostije stave na korporal i to pred kalež.⁵ — Hostije treba svakako prije očistiti od mrvica.

¹ Isti je postupak, ako se velika hostija čuva u kustodiji, samo s tom razlikom, što se tada stavi hostija s lunulom u kustodiju mjesto u ostenzorij i kustodiju stavi u tabernakul. U tom slučaju, kada bude trebalo davati svećani blagoslov, valjat će najprije hostiju uzeti iz kustodije i staviti je u monstrancu. O tom će biti govora, kad se bude govorilo o svečanom izlaganju i blagoslovu s ostenzorijem. Ako neposredno iza mise slijedi izlaganje presv. oltar. Sakramenta, ili procesija, ili blagoslov s njim, tada se ne stavlja u kustodiju, nego odmah u ostenzorij. — ² Neka svakako C konsumira, a neka ne lomi hostije i ne stavlja u ciborij, da njom pričješćuje vjernike. — ³ D. a. 2598, II. — ⁴ Ovdje Erker navodi odluku S. R. C. od 12. VIII. 1854. ad 19, koje međutim nema u novom izdanju Decr. anth. S. R. C. — ⁵ Rit. celebr. miss. II, 3.

Kod prikazanja, ako su kostije na pateni zajedno s hostijom za misu, prinese ih zajedno s njom, a onda položi pred kalež uz veliku hostiju. U svim drugim slučajevima ostave se tamo, gdje jesu (kako je gore rečeno), samo što ciborij ili kalež otkrije celebrant desnom rukom, prije nego će uzeti patenu s hostijom, da je prikaže; a poslije prikazanja hostije opet pokrije ciborij odnosno kalež. U svečanoj misi, ako su hostije u ciboriju ili kaležu, D prije nego će pružiti celebrantu patenu s hostijom, otkrije ciborij, a predavši celebrantu patenu i dok ovaj prikazuje hostiju, drži on desnom rukom (lijevu na prsa!) otkriti ciborij nad korporalom prema visini hostije. Kad C stavi hostiju na korporal i D stavi ciborij na njegovo mjesto i pokrije ga.

Kod konsekracije, ako su hostije na korporalu, ostavlja ih na svojem mjestu, samo da su na oltarskom kamenu. Ako su u ciboriju ili kaležu tada će prije nego počne: *Qui pridie* otvoriti (u svečanoj misi neka to učini D prije nego siđe na gornju stepenicu). Znak križa kod konsekracije pravi samo nad velikom hostijom i nju također samo podiže. Poslije podizanja hostije najprije napravi genufleksiju, a onda pokrije ciborij ili kalež (kod svečane mise D to učini).

Posvećene čestice imaju ostati na oltaru do pričesti i ne smiju se uzeti s oltara, n. pr. da se njima pričesti ili da se prenesu u tabernakul.¹

Kod pričesti, ako se pod tom misom pričešćuje, valja postupati onako, kako se postupa, kada se pričest dijeli pod svetom misom, o čemu će biti malo poslije posebice govora.

Ako se ne pričešćuje pod misom, i čestice se imadu staviti u tabernakul, a ciborija ne treba purificirati, tada treba čestice staviti u tabernakul poslije kratke meditacije, kako se je pričestio s hostijom, te dalje valja ovako postupati:

Ako su čestice na korporalu konsekrirane, tada poklekne te palcem i kažiprstom desne ruke (a može i pomoću patene) držeći lijevom ciborij meće hostiju u nj; tada desnom rukom zatvori ciborij, pokrije ga plašticem, otvori tabernakul; ako je u njemu već koja posuda s presv. Sakramentom, genufektira, inače ne, to vrijedi i za slučajeve, koji slijede; stavi ciborij u nj, genufektira i zatvori tabernakul. Tada po običaju sabere mrvice, stavi ih u kalež i nastavi sv. misu.

Ako su bile konsekrirane u ciboriju, tada poslije kratke meditacije stavi plaštic na ciborij, otvori tabernakul, stavi ciborij u tabernakul, genufektira i zatvori vratašca.

Ako su bile konsekrirane u kaležu premetne ih u ciborij a pri tom postupa kao gore, kad su konsekrirane na korporalu. Poslije kalež purificira s kaležem misnim.

Ako bi ciborij, u koji se imadu staviti konsekrirane hostije, valjalo prije purificirati, tada se hostije stavljaju u tabernakul

¹ D. a. 3448, VII.

poslije primanja sv. Krvi. Isto tako, ako se pričešćuje pod misom bilo s hostijama sada konsekriranim ili prijje.

Ako se čestice konsekriraju na oltaru, na kojem nema tabernakula, tada, ako su hostije konsekrirane na korporalu ili u kaležu, stave se, kako je gore rečeno, u ciborij, a ciborij se pokrije svojim plašćem te stavi na korporal. Kad celebrant ispije sv. Krv, stavi ciborij u sredinu korporala, te nastavi purifikaciju kaleža, koji poslije opremljen, ali bez burze, stavi prema strani evanđelja; nastavi misu držeći se onoga, što je rečeno za misu pred izloženim presv. Sakramentom. Kod evanđelja ne pravi križa na oltaru, nego na tablici ili na knjizi, ako nije toga, ispušta. Poslije mise (kod tihe iza molitava, koje se poslije mise mole) dobije velum, dođe gore k oltaru, genuflektira, velom obavije sav ciborij te ga nosi na oltar, gdje je tabernakul. Ne treba tamjana, samo podvornik prati sa svijećom. Došavši k oltaru, stavi ciborij na oltar, skine s njega velum (humeral), genuflektira, siđe na gornju stepenicu, klekne i dade velum, opet ustane, priđe k oltaru, genuflektira, otvori tabernakul i stavi ciborij u nj, genuflektira opet i zatvori tabernakul.¹ Došavši pred oltar dolje, genuflektira te polazi k oltaru, na kojem je služio sv. misu; sklopi korporal, stavi ga u burzu, uzme kalež te po običaju ide u sakristiju.

Kada bi trebalo pričešćivati ili kakav drugi razlog tražio, mogao bi u tom slučaju, kad se konsekrira na oltaru, gdje nema tabernakula, doći i drugi svećenik obučen u roketu i stolu, imajući velum na ramenima i odnesti ciborij s posvećenim hostijama, ali tek poslije pričesti svećenika, koji je hostije konsekrirao.

3. Postupak kod biniranja i kod triju misa na Božić i na Dušni dan.²

1. Uopće. Kako valja postupati kod biniranja, Crkva je uređila ovim općenitim propisima, koji su temelj sviju napatuka u toj stvari: *Sacerdos, si plures Missas in una die celebret ut in Nativitate Domini, in unaquaque Missa abluat digitos in aliquo vase mundo et in ultima tantum percipiat purificationem.*³ *Sacerdos, quoniam in die Natalis Domini celebrat tres Missas, in prima et secunda Missa non sumat purificationem, sed in tertia Missa tantum, et in prima et secunda abluat digitos in aliquo vase mundo.*⁴ Tomu treba najprije primijetiti: Budući da općeniti crkveni zakon propisuje, da se sv. pričest ima primati natašte, ne smije svećenik, hoće li na Božić ili Dušni dan služiti tri sv. mise ili u potrebi binirati, uzeti u prvoj i drugoj misi (odnosno samo prvoj, ako služi dvije mise) purifikaciju i abluciju; stoga je prema dekretu S. R. C.⁵ u prvoj i drugoj misi

¹ Or. Memoriale Rituum Tit. IV. § III. — ² Iz: Schüch-Polz, Pastirsko bogoslovlje str. 446. — ³ Rubr. de defect. Missae IX. 4. — ⁴ Rubr. spec. in fine Missae de Vig. Nativ. Dom. — ⁵ D. a. 2104.

na Božić¹ zabranjeno purificirati kalež. „Običaj“ purificirati kalež u prvoj i drugoj misi kao obično, a purifikaciju izliti u priređenu posudu, tada prste nad istim kaležem prati i to opet u onu posudu izliti, takav je „običaj“ contra rubricas et decreta. Nema purifikacije kaleža u prvoj i drugoj misi na Božić. Ablutio digitorum vrši se nad srebrenom ili staklenom posudicom prema načinu, što su ga držali neki stariji rubricisti, a u nas je gotovo općenit. Svećenik naime izmolvši sklopljenih ruku: *Quod ore sumpsimus* uzme pripravljenu posudicu, okrene se k ministrantu i dade, da mu na prste, koje drži nad posudicom kao inače nad kaležem, nalijeva vino i vodu. Ovo poslije ispije u drugoj (odnosno trećoj) misi s ablucijom. Od toga načina, koji u nas prevladava, više je prema svrsi crkvenih propisa i njima primjereniji postupak, što ga preporučuje postojana praksa grada Rima a naučavaju noviji rubricisti. Po tom načinu ne treba da ministrant uzima vrčice s vinom i vodom i pristupa k svećeniku, nego si sam svećenik opere prste u posudici, u kojoj je samo voda, upravo tako kao poslije pričesti izvan mise; ova se voda poslije izlije u sakrarij. Taj postupak označuje S. R. C.² kao zgodniji i primjereniji općem običaju; osim toga ovdje je manje pogibli za svećenika, da u časovitoj zaboravnosti abluciju ispije, i tako se lakše sačuva natašte za drugu i treću misu.

2. S obzirom na posebni postupak kod purifikacije kaleža i ablucije prsta kod triju sv. misa na Božić valja razlikovati dva slučaja: ili se sve tri mise služe u jednoj crkvi, ili u raznim crkvama.

a) Kada se sve tri mise služe u istoj crkvi. Prva se misa čita običnim obredom do pričesti sa sv. Krvi inclusive. Sv. se Krv ima „diligentius“ uzeti. U tu će svrhu svećenik isпивši sv. Krv neko vrijeme držati kalež nagnut nad patenom, da se zastale kapljice, koliko je moguće, saberu i tako mogu uzeti. Osobito će se pobrinuti, da ne ostane ni koja kapljica na rubu kaleža. Tada stavi kalež na korporal, pokrije ga patenom i palom te sklopljenih ruku moli molitvu *Quod ore sumpsimus*. Na to opere prste na kojigod od gore opisanih načina; otare ih purifikatorom; dok pere prste i briše ih, moli molitvu: *Corpus tuum, Domine*. Purifikatorij postavi uz korporal, ako kalež ima dalje ostati na oltaru, ili ga stavi preko pale, ako poslije mise nosi kalež u sakristiju. Posudicu, u kojoj je prao prste, stavi straga na oltar ali blizu korporala i pokrije palom. Tada pokrije kalež velom i nastavi sv. misu kao obično.

Budući da se u prvoj i drugoj misi ne smije purificirati kalež, može lako uz najpomniju sumpciju sv. Krvi, ostati koja kapljica u kaležu. Stoga je pitana S. R. C., da li pred tim kaležem valja pokleknuti onako, kao da je izložen presv. Sakramenat, i uvijek je odgovorila, da ne treba.³ No svećenik treba svakako da posveti doličnu pažnju tome kaležu: kada je na oltaru, valja da uvijek stoji na

¹ Vrijedi i za Dušni dan, a također za biniranje s obzirom na prvu misu; tako i dalje. — ² D. a. 3764, XV. — ³ Ib. 1772, VIII.

korporalu, a ako ga svećenik poslije prve (druge) mise nosi u sakristiju, valja da ga stavi na prikladno mjesto i opet na korporal i završi. Ako nema sakristije, a ako svećenik mora čekati s drugom (trećom) misom, neka ga jednostavno ostavi na oltaru na korporalu. Kalež, koji još nije purificiran, neka samo svećenik („a ministro sacro“) nosi od oltara i opet natrag na oltar. — Ako se druga misa služi odmah iza prve ili sve tri jedna za drugom, celebrant svršivši u prvoj (druvoj) zadnje evanđelje dođe u sredinu oltara, skine velum s kaleža i stavi hostiju na patenu, pokrije opet kalež s velom i polazi na stranu epistole, da otvori knjigu. — Ako je već prije stavio hostiju (odmah kako je poslije pričesti spremao kalež), onda svršivši evanđelje dođe u sredinu, nakloni se križu i polazi na stranu epistole, da otvori knjigu. — Dalje kao kod svake mise do prikazanja. Kada kod prikazanja skine velum s kaleža, ne smije kalež stavljati izvan korporala, nego ga samo malo pomakne k strani epistole; ne smije kaleža brisati purifikatorom, ni prije nego će u nj uliti vino i vodu, ni poslije, kad je ulio; zato neka oprezno toči vino i vodu, da ne bude na stijenama kaleža kapljica. Kod konsekriranja kaleža neka napravi intenciju, da hoće konsekrirati sve, ali samo ono, „quod est consecrabile“. Kod pričesti druge mise neka postupa kao kod prve, kako je gore rečeno. Tek u trećoj misi, u kojoj se vlada kao u drugoj do pričesti, purificira kalež kao obično i pere nad njim prste; k ovoj abluciji nalije ablucije iz prvih dviju misa (ako se ne drži zgodnijega rimskog običaja), te sve ispije, otare purifikatorom usta, obriše najprije kalež, a onda posudu za ablucije i završi misu kao obično.

b) Ako svećenik imade služiti mise u različitim crkvama ili kapelama, koje su daleko jedna od druge, valja mu se držati odluke S. R. C.,¹ koja razlaže, kako se svećeniku vladati, kada mu je na isti dan služiti sv. mise na dva različita mjesta. Kod prve mise do svete pričesti ima se posve držati običnoga obreda. Najveću brigu ima svećenik upotrebiti, kad pije sv. Krv, naime da je, koliko samo može, posve ispije. Kada je to „diligentissime“ izvršio, postavi kalež na korporal, pokrije ga palom i sklopivši ruke pred prsima moli stojeći u sredini oltara: *Quod ore sumpsimus*. Iza toga opere prste u posudici s vodom u tu svrhu pripremljenoj (a može to biti i ona posudica, što je pripremljena na oltaru za pričješćivanje izvan mise). Perući prste moli: *Corpus tuum, Domine*, a onda ih otare purifikatorom. Tada skine s kaleža palu i pokrije kalež kao obično, najprije purifikatorom, tada patenom i palom a napokon velom, ali ne bursom, i ostavi ga na korporalu, koji ostaje rasprostrt pod kaležem do konca mise. Nato nastavi sv. misu kao obično. Poslije zadnjega evanđelja vrativši se u sredinu oltara otkrije opet kalež i pogleda, da li su se na dnu kaleža sakupile kapljice, što će u većini slučajeva zaista biti. Sada će te preostale kapljice što pomniji ispiti i to s one strane kaleža, s koje je prije ispio sv. Krv. To se ne smije

¹ D. a. 3068.

propustiti, jer žrtva moralno još dalje traje, te se još preostale kapljice sv. Krvi imaju sačuvati od svakoga oskrvrnjenja. Kada je tako svećenik preostatak sv. prilika ispio, tada naliže u kalež toliko vode, koliko je kod prikazanja ulio vina, opere kalež, te vodu s one strane, s koje je pio sv. Krv, izlije u priredenu posudu. Obriše kalež purifikatorom, kao kod ablucije, i opet ga uredi i pokrije kao obično, te uzevši kalež ostavi oltar. Kad se svuče i obavi gratiarum actio, neka doneše u sakristiju posudu s vodom, kojom je purificirao kalež. Ako hoće, može je uz potrebitu opreznost sa sobom ponesti, da je tamo kod druge mise uzme.¹ Bude li možda drugi dan čitao sv. misu u onoj crkvi, u kojoj je služio prvu (odnosno i drugu ili prvu i drugu), može tu vodu, kojom je purificirao kalež, spremiti u doličnom ormariću u sakristiji. Drugi dan, prije nego će početi sv. misu, odnest će purifikaciju na oltar i poslije pričesti izliti u kalež te ispiti. Ako ne bude drugi dan sv. mise u onoj crkvi, u kojoj je čitao prvu misu (odnosno i drugu ili prvu i drugu) ili ako se celebrantu, makar i bila drugi dan misa u toj crkvi, ne će piti te vode, treba da je pamukom ili kudeljom sakupi, ovu tada spali i baci u sakrarij; ili ostavi u sakristiji, dok se posve ne posuši, ili je izlije u piscinu. Hoće li svećenik isti kalež, kojim je služio prvu (ili prvu i drugu), jer nema drugoga, upotrebiti i kod druge (odnosno treće) mise, ponese ga sa sobom kao obično, jer je purificiran. Iz istoga razloga taj se kalež kod prikazanja u drugoj (odnosno trećoj) misi briše purifikatorom, prije nego će se u nj uliti vino, a tako i poslije očisti od kapljica, koje su se možda prihvatile stijene kaleža. Nikako nije potrebno, da svećenik isti kalež, što ga je upotrebio kod prve (odnosno kod prve i druge) mise, ponese sa sobom i za drugu (odnosno treću); slobodno mu je uzeti drugi kalež kod druge (odnosno druge i treće) mise, ako je inače postupao kod prve (odnosno druge) mise, točno po ovom naputku.

4. Purificiranje svetoga posuda.

Ciborij i lunula imaju se svakiput purificirati, kada se mijenjaju čestice, a to ima biti prema Cer. episc.² svaki tjedan, isto traži i S. R. C.³ Purificirati se ima uvijek pod sv. misom i to poslije pričesti sa sv. Krvi. Nepurificirano posuđe ima ostati u tabernakulu.

1. Ciborij. Kad C ispije sv. Krv, stavi kalež na korporal prema strani evanđelja i pokrije ga palom. Otvori tabernakul, genuflektira i izvadi ciborij, koji se ima purificirati. (Ako je pod istom misom konsekrirao u drugom ciboriju, stavi ga sada u tabernakul.) Zatvorivši vrata na tabernakulu, otkrije ciborij i ako je u njemu samo i jedna cijela čestica, poklekne, a ako nema cijele čestice, nego su samo mrvice, ne treba pokleknuti. Ako je koja cijela čestica, može njom pričestiti, ako je tko za pričest, inače ih ima sam uzeti. Zgodno će

¹ D. a. 3798, V. — ² l. 1. c. 6, 2. — ³ D. a. 3621, II.

biti, da i veće komadiće hostija uzme. Tada držeći lijevom ciborij, kažiprstom desne ruke sabire¹ čestice prema rubu ciborija, te ih sa-
suje u kalež, a prste dobro strese nad kaležem. Tada desnom rukom
pruži ciborij prema podvorniku, da u nj ulije vina a pri tom govori:
Quod ore sumpsimus; nad korporalom dvaput zaokruži ciborijem, da
sa vinom pobere mrvice, koje se nalaze na stijeni ciborija, te vino
ulije u kalež. Stavi ciborij na korporal, lijevom prihvati patenu, a
desnom kalež te po običaju ispije purifikaciju s mrvicama. Položivši
kalež na njegovo mjesto, uzme opet ciborij, te nad njim opere prste,
kako se to inače čini nad kaležem, vinom i vodom govoreći: *Corpus
tuum*; kažiprstom desne ruke otare stijene ciborija, da ga posve opere.
Obriše prste, ulije abluciju u kalež, te po običaju ispije. Ako bi bilo
previše mrvica, te bi svećenik opazio, da ne će biti dosta samo ovako
purificirati, može dati po dvaput ulijati vino u ciborij, a tek onda
oprati prste nad ciborijem. Ispivši abluciju iz kaleža najprije otare
kalež purifikatorom, a onda ciborij, koji zaklopi i stavi izvan korpo-
rala prema strani evanđelja, te nastavi sv. misu.

Ako bi trebalo odmah u ciborij, koji se ima purificirati, staviti
hostije nanovo posvećene, tada će biti dosta i jedna purifikacija
s vinom.² Kad vadi ciborij iz tabernakula i čisti ga od mrvica, po-
stupat će onako, kako je gore rečeno; samo neka još ponnije očisti
ciborij od mrvica. Tada pruži ciborij prema podvorniku, da mu ulije
u nj vino, govoreći: *Quod ore sumpsimus*; nad korporalom ga njime
dvaput zaokruži i kažiprstom desne ruke sa stijena ciborija opere
kalež iznutra. Prst otare purifikatorom, i vino iz ciborija izlije u kalež.³
Tada purifikatorom otare ciborij; poklekne i stavi čestice u ciborij,
zatvori ga i prekrivši ga plašticem stavi u tabernakul; genufektira,
tabernakul zatvori, pokupi patenom mrvice sa korporala, patenu očisti
nad kaležem i ispije purifikaciju, te nastavi misu. Purifikator, kojim
se brisao ciborij, neka se više ne upotrebljava, dok se ne opere.

2. Lunula ima se također svakiput purificirati, kad se mijenja
hostija. Purificira se, čim celebrant ispije sv. Krv. Ispivši sv. Krv
stavi celebrant kalež na korporal prema strani evanđelja i pokrije ga
palom. Otvori tabernakul, genufektira, izvadi ostenzorij (ili kustodiju)
i zatvori tabernakul ne genufektirajući prije. Izvadi tada iz ostenzorija
lunulu s hostijom, dobro pogleda, nije li koja mrvica u ostenzoriju;
ako jest, izvadi ju prstima i konsumira. Otvori lunulu, ako se daje
otvoriti i pusti staru hostiju na patenu, a lunulu će kažiprstom desne
ruke očistiti od mrvica nad patenom. Ako se lunula ne da otvoriti,
izvadić će desnom rukom hostiju i postaviti je na patenu a lunulu,
koliko se daje više, streći nad patenom. Genufektira, uzme desnom
rukou novu hostiju i stavi je u lunulu, lunulu s hostijom metne u
ostenzorij (kustodiju), a ostenzorij u tabernakul, genufektira i zatvori

¹ Ako se stijene ciborija ovlaže, ne će moći sabirati čestice prstom nego
će odmah dati naliti vino u ciborij. — ² Dosta je i onda, kada se u nj ne
stavljajm odmah nanovo posvećene hostije. Por. Schüch-Polz, Pastirsko bogos-
lovlje, str. 516. — ³ Ako bi još bilo mrvica, neka to opetuje.